

August 2014

Elin Furheim Zeiffert
Studiekonsulent
Institut for Informations- og Medievitenskap
Det Samfunnsvitenskapelige Fakultet
Universitetet i Bergen
Norge

4. Afsluttende rapport fra programcensor (deadline 1. september 2014)

Navn: Hanne Bruun, lektor i medievidenskab, Institut for Æstetik og Kommunikation, ARTS, Aarhus Universitet, Danmark.

Fakultet: Programcensor ved det Samfundsvidenskabelige Fakultet, UiB, Norge.

Studieprogram: Bachelorprogram i film- og tv-produktion.

Udnævnt for perioden: 2010-2014.

Det er min fjerde og dermed opsamlende rapport som programcensor på bachelorprogrammet i film og tv-produktion for perioden 2010-14. Min udnævnelse fandt af en række praktiske grunde fra fakultetets og instituttets side først sted i september 2010. Deadline for den første rapport fra udnævnelsesperioden blev således 1. september 2011 efter aftale med fakultetet. De efterfølgende rapporter vil følge samme model, dvs. denne 2. årsrapport senest 1. september 2012, 3. årsrapport senest 1. september 2013 og den opsamlende rapport for hele perioden senest 1. september 2014.

Denne fjerde rapport tager udgangspunkt i data fra studieåret 2013-2014 samt et besøg på instituttet 23. - 24. april 2013, men dens hovedformål er at samle op på de punkter, som har været berørt i de øvrige tre rapporter.

Rapporten er også denne gang lavet på grundlag af data fra studieadministrationen ang. gennemførelse, karakterniveau, læringsmålsbeskrivelser, evalueringer, de tilgængelige program- og emnebeskrivelser samt pensumlister. Jeg har under mit besøg på instituttet d. 23. april holdt møder med den programansvarlige på BA-programmet: Erlend Lavik, samt med studiekonsulent og institutlederen. Desuden har jeg holdt et møde med faglærer Terje Thure samt koordinator for medieklyngeprojektet/mediebyen Bergen-projektet, Ola Roth Johnsen. Endelig har jeg holdt møde med de studerende. Det var på nær én person alene 1. årsstuderende, der valgte at deltage i mødet med programcensoren.

Der vil derfor blive trukket på øvrige rapporter på dette punkt i denne opsamlende rapport.

Rapporten følger de retningslinjer for den opsamlende rapport, der er indgår i den censormappe, som fakultetet har udarbejdet. Fakultetet har i brev pr. 6.12. 2012 desuden bedt programcensorerne om at lægge særlig vægt på en behandling af de nye læringsmålsbeskrivelser, og man har derfor fremsat en række af punkter, der forventes behandlet i censorrapporten.

Punkter i rapporten jf. dette nye krav og de fortsatte retningslinjer:

- 1: Relationen mellem læringsmål, studieordning, prøveordning/eksamen
- 2: Læringsmål og vurderingsprocessen som anvendes i studiet og anvendelsen af karakterskalaen A-F og af bestået/ikke bestået
- 3: Drøftelser i fagmiljøet om struktur og indhold i studieprogrammet og evt. særlige forhold ved gennemførelsen af studieprogrammet i perioden
- 4: Opsamling.

ad 1: Relationen mellem læringsmål, studieordning og prøveordning/eksamen

Læringsmål er formuleret på BA-programniveauet. Formuleringen af disse og deres tiltænkte funktioner er blevet mødt både med en vis skepsis mht. nytteværdi og effekt og set som en bevidstgørende øvelse i forhold til målet for BA-programmet. Om læringsmålene vil føre til en større bevidsthed hos de studerende om, hvad de kan, er desuden spørgsmålet. Det kræver i hvert fald fortsat, at der iværksættes en kommunikationsindsats ud over beskrivelser og målsætninger i studieordningen, hvis de studerendes bevidsthed om egen kompetenceprofil skal styrkes.

Med hensyn til listen over kundskaber, færdigheder og kompetencer synes der at være en vellykket overensstemmelse/kohærens mellem disse, prioriteringen af programmet teoretisk-analytiske og produktionsorienterede dimensioner og eksamensformerne. Især skal det fremhæves, at vægten på mappeeksaminer er et væsentligt bidrag til denne kohærens. Med hensyn til de generelle kompetencer kunne BA-programmet dog samlet set overveje, om ikke mundtlige eksaminationer med fremlæggelser af produktionsoplæg (pitch) og skriftelige materialer i den forbindelse kunne anvendes som variation i sammensætningen af eksamensformerne. Den mundtlige fremlæggelse kunne dermed indgå i den læring, der foregår, og de kompetencer, der opøves. Desuden kunne programmet med fordel fremhæve de evner til at indgå i kollektive arbejdsprocesser, som BA-programmet giver den studerende. Dette er en kompetence som netop er universel, og som både supplerer og rækker ud over at kunne arbejde i "kreative teams".

Følgende punkter skal fremhæves i forhold til kohærens-temaet, som har været gennemgående i alle rapporter:

- 1: *Balancen mellem teoretisk-analytisk dimension og produktionsorienteringen:*

Gennem alle år har der været en gennemgående opmærksomhed rettet mod at skabe en balance mellem den teoretisk praktiske dimension og produktionsorienteringen. Fra BA-programmets side er der sket mange tilretninger og omstruktureringer, og der har desuden været en vis bekymring at spore hos faglærerne over, at de teoretisk analytiske fag blev nedprioriteret af de studerende. Dette er naturligvis problematisk for balancen mellem de to dimensioner i BA-uddannelsen, da det er balancen, der giver basis for, at der er tale om en videnskabelig uddannelse frem for en alene kunstnerisk-ekspressiv eller journalistisk professionsuddannelse.

Kritikken fra de studerende har generelt været, at den praksisorienterede dimension ikke fyldte nok og var for dårligt tilrettelagt. Kritikken er forsøgt imødegået via mange omlægninger og nye tiltag. Senest er 3.-året omlagt radikalt. Denne fortsatte villighed til at justere og udvikle uddannelsen er meget positiv. Men det synes også at være en mere eller mindre uudryddelig konflikt, der er indbygget i programmet, sådan som det er opbygget i øjeblikket. I dette års samtaler med de (1. års)studerende var kritikken af det første studieår på BA-programmet meget voldsom. Det var langt den skarpeste kritik i løbet af de 4 år, jeg har fungeret som programcensor. Kritikken var rettet mod:

1: at Ex.phil. og MEDVI100 opleves som langt væk fra det fag, man som studerende på BA-programmet har valgt at studere. Første semester er derfor med til at demotivere de studerende og skaber et negativt mentalt afsæt.

2: Desuden blev det påpeget, at man ikke var imod at læse og bruge teori, men **at relevant teori** i forhold til en produktionsmæssig praksis var en mangelvare på 1. studieår.

Der er derfor god grund til at revurdere tilrettelæggelsen af 1. studieår, og især 1. semester. Det kan medføre skuffelser og frafald, hvis ikke første semester i højere grad lever op til de studerendes forventninger. Det 2. og 3. studieår opleves som langt mere velfungerende, og især tilrettelæggelsen af det tredje studieårs miks mellem teori og produktion fremhæves som meget vellykket. Det kunne derfor måske bruges internt som en form for 'bench mark'?

Jeg har i de øvrige tre rapporter fremhævet, at det er mit indtryk, at man på dette program har formået at få de to dimensioner til at fungere sammen på en udbytterig måde. Det sker blandt andet ved, at der er en kontinuerlig vægt på at producere for rekvirenter fx Nordiske Mediedage og forskellige kulturinstitutioner samt ved løbende at inddrage folk fra film- og mediebranchen som gæstelærere på uddannelsen. Balancen mellem de to dimensioner skal med andre ord sikre, at læringsmålene kan nås.

I lyset af, at hele BA-programmet har fået en programansvarlig ansat og er under revision på grund af Medieby Bergen-projektet samt en kommende MA-uddannelse i forlængelse af BA-programmet, må der i de kommende tre år revideres inden for den nuværende struktur. Derfor bør BA-programmets ledelse tage initiativ til at få revideret 1. studieår og forholde sig til den valgte teorianvendelse i lyset af de studerendes kritik. Hvad der skal opfattes som/er teori, og hvordan forholdet mellem teori og praksis skal være i programmet

kunne med fordel diskuteres. Desuden bør der tages initiativ til, at de studerende får en styrket forståelse af, at deres kompetenceprofil netop ligger i *kombinationen af de praktiske produktionsfærdigheder og den teoretisk-analytiske kunnen*. Det adskiller de nyuddannede fra UiB fra nyuddannede med en professionsuddannelse inden for film- og tv-produktion, fx fra Norsk Filmskole, NROF, NKF og højskolerne i Volda og Lillehammer. For at opnå denne kompetencebevidsthed hos de studerende vil jeg igen fremsætte følge forslag:

BA-programmet kunne overveje at indføre **studieprocessamtaler** med den enkelte studerende i løbet af første studieår samt en afsluttende samtale ifb. med færdiggørelsen af BA-uddannelse. Det ville desuden være en god idé for både studiet selv, informationen af de kommende og nuværende studerende og for programcensur, at der blev lavet en **beskæftigelsesundersøgelse (hvilken slags arbejde har de eller har de haft?)** blandt fhv. studerende med BA-graden i film- og tv-produktion. Uddanner graden faktisk til beskæftigelse i produktion af film og tv, eller hvilke former for alternativ beskæftigelse er der tale om? Hvis BA'erne vælger at begynde på en master, hvad vælger de så, og med hvilke begrundelser og beskæftigelsesmuligheder i udsigt?

2: *Genrebias og normativitet*: de sidste år efterlyste de studerende mere vægt på produktion af fiktion fra begyndelsen af uddannelsen. Ifl. programansvarlig er vægten på fiktion blevet større fra studiets begyndelse. Der produceres nu ikke alene journalistiske arbejder i INFOMEVI171 men også fiktionsserier til web (webisodes). Dette giver en mere præcis balance mellem øvelser i henholdsvis fakta- og fiktionsproduktion fra begyndelsen af studiet, og imødekommer tilsyneladende studenterforventningerne til et BA-program, der har titlen 'film- og tv-produktion' mere præcist.

Det har gennem alle årene været fiktionsproduktion/film, der interesserer de studerende, på trods af vægten på nyheds-, reportage og dokumentarisme-produktion i BA-programmet. Forklaringen på denne genremæssige bias hos de studerende var, at det kunne man blive enige om i produktionsgrupperne. Fakta, dokumentarisme eller de helt andre tv-genrer havde det derimod meget svært, når der skulle sammensættes et hold på minimum 5 studerende. Dette er tilsyneladende fortsat centralt. Desuden har der været en udbredt normativ holdning blandt de 1. årsstuderende, at de andre tv-genrer (talkshows, game- og quiz-shows, reality, talent shows, livsstil, variety osv.) var 'dårligt' tv. Denne normative tilgang til tv's genrer bliver sandsynligvis et stort problem, når det mere forpligtende samarbejde med produktionsmiljøet i Bergen bliver en realitet. Både public service medier og kommercielle producenter har brug for professionelle og innovative medarbejdere ifh. til en flerhed af tv-genrer og målgrupper. Det bør derfor være en central opgave i det kommende samarbejde med produktionsmiljøet **at oparbejde en mere reflekteret, teoretisk og vidensbaseret tilgang til tv's indhold, målgrupper og mediesystemiske placeringer hos de studerende.**

3: Eksamenstyperne: Sammenfattende fremstår de eksamensformer, der anvendes i programmet, som velvalgte og i god overensstemmelse med de

læringsmål, som de enkelte discipliner har. Især er det vældig fornuftigt at have prioriteret mappeeksaminer ifb. med de produktionsorienterede fag frem for skoleeksamen. For en dansk programcensur kan det dog fortsat undre, at man i programmet som helhed ikke har:

1: nogle flere frie projektopgaver af et lidt større omfang og ECTS.

2: som nævnt mere vægt på mundtlige prøver eller kombinationer af skriftlige og mundtlige dimensioner i én prøve. Fx kunne dele af eksamen i produktionsfag være at komme med et mundtlig 'pitch' på et programforslag, og en publikumsundersøgelse af egne produktioner og med en argumentation for metode og resultaterne kunne inddrages i en produktionsevaluering. I dag afvikles MEVI 102 som en 6 timers skoleprøve og de kompetencer, de studerende opnår, knyttes ikke til produktionskompetencen. Målgruppebevidsthed og formidlingsevaluering må dog siges at være en central kompetence, som kunne udprøves, så forbindelsen til egen produktionspraksis, genrevalg, stofområde o.l. fremhæves.

Endelig vil jeg fremhæve, at det fortsat giver mening at eksaminere/udprøve den projektstyringskompetence og samarbejdsevne, som reelt opøves i de mange produktionsforløb, kunne desuden være relevant, og til det formål er kombinationer af skriftlige og mundtlige dimensioner i én prøve ofte frugtbar. Dette vil ganske givet også spille en større rolle i det nye BA-program og MA-program i Medieby Bergen-projektet

Ad 2: Læringsmål og vurderingsprocessen som anvendes i studiet og anvendelsen af karakterskalaen A-F og af bestået/ikke bestået

På baggrund af de mange oversigter over eksamensresultater, som jeg har haft adgang til gennem årene, er det mit indtryk, at de studerende på BA-programmet fortsat klarer sig udmærket og dermed må siges at være i stand til at honorere de krav, der stilles af studiet og til eksamen, samt at nå læringsmålene. Programmet er dog også i den situation, at det tiltrækker rigtig mange unge mennesker, og med et optag på ca. 20 uden optagelsesprøve betyder det, at det er de mest skoledygtige studerende, der er på programmet. Studiet opfattes desuden som et prestige/højstatus-studie og derfor skal der også stilles høje krav såvel som forventes gode resultater. Igen vil jeg dog opfordre studiet til – med det studentermateriale man har i huset – at eksperimentere med eksamensformerne jf. forrige punkt og være opmærksom på, at de teoretisk-analytiske fag prioriteres på niveau med de produktionsorienterede, og gå de teoretiske valg, der foretages i de enkelte fags pensum.

I den nuværende studieordning har man valgt at prioritere mappeeksaminer højt, og en række gode erfaringer med denne form er blev fremført løbende. Dette bør derfor fastholdes som en god eksamensform også i de kommende omlægninger af BA-programmet.

Ad 3: Drøftelser i fagmiljøet om struktur og indhold i studieprogrammet og evt. særlige forhold ved gennemførelsen af studieprogrammet i udnævnelsesperioden:

Under mine besøg på instituttet i perioden 2010-14 drøftede jeg følgende centrale temaer med instituttets studieleder Karl Knapskog, studieadministrator Elin Furheim Zeiffert, institutleder Leif Ove Larsen og i 2014 fagansvarlig for BA-programmet Erlend Lavik :

Medieby Bergen/Medieklynge-projektet: Det dominerende tema var igen i år de meget konkrete planer om at skabe en såkaldt Medieby i Bergen, hvor instituttet samt de praktisk-teoretiske BA-programmer, herunder BA-programmet film og tv-produktion, samlokaliseres med TV 2, NRK-Hordaland, BA og BT o.a. medieproduktionsvirksomheder i og omkring Bergen. Tidshorizonten er, at det er realiseret om 3 år. Der er store forhåbninger knyttet til, at de praktisk-analytiske uddannelser via dette samarbejde vil kunne få adgang til gode produktionsfaciliteter, moderne produktionsteknologi, undervisning af professionelle producenter og gode praktikaliteter. Dette vil kunne udvide de studerendes produktionskompetencer og genremæssige orientering, som i dag er forholdsvis snæver pga. begrænsede ressourcer. Det har bl.a. den helt konkrete konsekvens, at der ikke i øjeblikket er råd til at fastholde en undervisning i studieproduktion, som trods alt udgør en meget væsentlig del af moderne tv (live debatprogrammer, talkshows, reality game-shows, quiz, studiebaserede underholdningsprogrammer o.l.). Et samarbejde vil derfor være et stort fremskridt for BA-programmets ene dimension, og har samtidig givet anledning til, at de praktisk-analytiske BA-programmer, som instituttet tilbyder, kan/skal gentænkes.

Dog må man være opmærksom på, at det kan være problematisk for den forskningsbaseret og teoretisk-analytiske forankring, som BA-programmet skal tilbyde. Det vil på mange måder betyde, at hvad den teoretiske-analytiske dimension i uddannelsen skal indeholde i meget høj grad skal gentænkes.

Behovet for en mastergrad har gennem alle årene været et gennemgående tema. Det ser nu ud til at kunne realiseres med optag fra 2016. Det kan, efter min vurdering, kun betragtes som en fordel for BA-programmet, at man vil kunne tilbyde en masteruddannelse på UiB, der falder mere i tråd med BA-gradens faglige profil. Det skal desuden gentages, at udredningsrapporten: *Utredning av potensial for samarbeid mellom Institut for informasjons- og medievitenskap og TV 2/medieklyngen i Bergen 20.12. 2011* lægger afgørende vægt på de forskningsmæssige muligheder, som medieklyngen ville kunne befordre. En praksisnær forskning og teoriudvikling, en indsats på de produktionsanalytiske forskningsområde samt forskning i datastøttet journalistik o.l. er eksempler på en slagkraftig forskningsmæssige profil, som vil kunne udvikles. Denne vil kunne sikre en fortsat udvikling af forskningsbaseret undervisning på højeste niveau på instituttet og 'brande' uddannelsen i Bergen som noget ganske unikt i Norge. Samtidig vil det kunne fastholde søgningen til medieuddannelserne på UiB i en tid, hvor konkurrencen om de færre studerende er intens, og hvor der udbydes en voldsom mængde uddannelser og studiepladser inden for netop medie- og kommunikationsområdet (jf. dokument fra studiekonsulenten udleveret i

2013: Utdanningsområde. mediefag, biblioteksfag og journalistfag og søkerstatistik)

Arbejdet med at udarbejde nye uddannelsesprogrammer på BA-niveau og i forlængelse heraf på MA-niveau er sat i gang med Kristine Jørgensen ved roret.

Andre optagelseskriterier: Et sidste centralt tema også i dette års samtaler var ønsket om at få lov til at optage studerende på baggrund af optagelsesprøver frem for alene karaktergennemsnit fra gymnasieskolen. Dette bør genovervejes, så uddannelsen får 'de rigtige' studerende.

At dette er helt central at få udarbejdet en model for understreges af, at frafaldet på 2011-kullet har været på 50%. Dette er uacceptabelt i forhold til, hvor mange, der søger uddannelsen, og er desuden helt usædvanligt for BA-programmet generelt. Optagelsessamtale i kombination med samarbejdsøvelser og evt. produktioner kunne ovevejes, men bør/kan også kombineres med de foreslåede studieprocessamtaler. Desuden bør man være meget bevidst om, hvad det præcis er for forudsætninger, man ønsker på uddannelsen. Er der tale om kunstnerisk ekspressive forudsætninger og ambitioner, eller samfundsmæssige og journalistiske ambitioner, eller mere projektstyrings- og redigerende og eller tekniske færdigheder, man ønsker, de studerende kommer med? Det virker ikke umiddelbart som om de involverede faglærere og BA-ledelsen er enige på det her område.

Ad 4: Opsamling

Af praktiske/geografiske grunde er jeg afhængig af, at informationer er lette at få adgang til og/eller fremsendes til mig som en del af den studieadministrative rutine fremover. Det har igen fungeret ganske godt. De årlige besøg på Instituttet var dog af størst betydning.

Igen vil jeg fremhæve, at jeg har indtryk af et overordnet set velfungerende BA-program i stadig forandring, hvilket foregår i dialog med de studerende og på baggrund af erfaringer fra underviserne/forskerne. Jeg har i evalueringen fremhævet følgende 'udfordringer':

- Den mere synlige faglige ledelse af BA-programmet, som ansættelsen af programansvarlig faglærer Erlend Lavik er et udtryk for, bliver fremover en stor fordel for de studerende og centralt i den omlægning af programmet, der vil ske i forbindelse med Medieby Bergen-projektet samt udviklingen af MA-programmet. Den samlede ressource-tilgang til programmet må således følge med disse faglige udviklingsplaner på instituttet.
- Der bør arbejdes videre på at opnå en kompetenceafklaring hos de studerende, så den teoretisk-analytiske dimensions betydning bevidstgøres, ikke bare den produktionsmæssige kunnen. Dvs. læringsmål og kompetenceprofil skal være en del af de studerendes viden om det, de kan, efter afsluttet BA. Denne bevidstgørelse kan, som foreslået, foregå, mens de

studerende tager BA-uddannelsen og ved hjælp af data fra beskæftigelsesundersøgelser blandt tidligere studerende.

- Der bør tilføres flere ressourcer til programmet således, at
 - det kan målrettes audiovisuel produktion på tværs af skærmtyper og platforme
 - at genrekompetencen kan udvides i forhold til produktion af studiebaserede produktioner
 - at det produktionsorienterede BA-program fastholdes som del af det forskningsbaserede uddannelsesmiljø på instituttet

Dette kan forhåbentlig opnås i Medieby Bergen-projektet, og være med til at udvikle et meget stærkt og attraktivt forsknings- og uddannelsesmiljø i Bergen.

- Der bør på instituttet være en faglig satsning på at produktudvikle teori og metode samt undervisningstiltag, der kan integrere en akademisk-videnskabelig og produktionsorienteret optik på audiovisuel medieproduktion. Dette er vanskeligt, men vil være centralt for det kommende samarbejde om undervisningsopgaven med medieproduktionsmiljøet i Bergen.

Med venlig hilsen og tak for et godt samarbejde.

Hanne Bruun